Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în ședință publică la 11 iunie 2024
Reprezentantul reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, avocatul Vitalie Caldîba, a depus cerere de apel la 9 iulie 2024
Hotărârea motivată a fost întocmită la 10 septembrie 2024

dosarul 2-19951/21
2-21125218-12-2-21082021

HOTĂRÎRE
în numele legii

11 iunie 2024 mun.Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
în componență
Președintele ședinței, judecător Ecaterina Silivestru
Grefier Alexandru Spoială, Alexandra Danilova

Cu participarea: reperzentantului reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi – avocatului Vitalie Caldîba și reprezentantului pîrîtului Valentin Eșanu - avocatului Angela Popil,

examinînd în ședință publică, în limba de stat, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi împotriva lui Valentin Eșanu și Eduard Rudenco privind obligarea dezmințirii informației, exprimarea scuzelor, încasarea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

1. La 20 august 2021, Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi au depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Valentin Eșanu și Eduard Rudenco privind obligarea dezmințirii informației, exprimarea scuzelor, încasarea prejudiciului moral.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a indicat că, la data de 28 iunie 2021, în cadrul conferinței de presă organizată de agenția de presă „IPN”, postate și pe pagina web www.ipn.md cu titlul „Imunitatea celor care trebuie să respecte legea ne ucide țara și cetățenii”, cet. Valentin Eșanu și cet. Eduard Rudenco, referindu-se la activitatea profesională a colaboratorilor Ministerului Afacerilor Interne, Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, public au răspândit despre ultimii mesaje verbale, redactate ulterior și textual, care, având un caracter mincinos, au fost însoțite de învinuirea ofițerilor MAI în săvârșirea unor infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, ceea ce, aducând atingeri vieții private ale persoanelor vizate, prin sine nu doar că au defăimat cet. Caminschi și Ghidirimschi, dar și le-a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională - fapt ilegal și inadmisibil care, potrivit Legii Nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, este susceptibil și răspunderii civile.
3. În dezvăluirea circumstanțelor faptice puse la baza cererii de chemare în judecată, s-a reliefat conținutul propriu-zis al mesajelor verbale care, în urma publicării conferinței de presă ale cet. Eșanu și Rudenco, au fost răspândite și pe pagina web www.ipn.md cu titlul „Imunitatea celor care trebuie să respecte legea ne ucide țara și cetățenii” atât în spațiul public, cât și în spațiul on-line, fără însă a oferi ofițerilor MAI Caminschi și Ghidirimschi dreptul legal la replică

- mesaje verbale și textuale ale protagoniștilor menționați care, fiind mincinoase și lipsite de substrat factologic suficient, și au dus la defăimarea cet. Caminschi și Ghidirimschi, lezându-le astfel onoarea, demnitatea și reputația profesională:

„ Eduard Rudenco: - Un șir de ofițeri a MAI-ului au participat la falsificarea probelor pe această cauză penală, la fabricarea acestui dosar penal. Cel mai grav că ei și pînă acum lucrează, sunt bine-mersi, angajați în cîmpul muncii, descoperă crime; dacă se poate de numit asta descoperirea crimei și activează în interesul lor. ... Caminschi Marcel - este o persoană cheie.. hai să spunem așa în fabricarea dosarului lui Valentin Eșanu; Veaceslav Caza...

Valentin Eșanu: - Cara!...

Eduard Rudenco: - Veaceslav Cara, Lungu Andrei. Ăștia au participat la fabricarea acestei cauze penale pentru care Valentin Eșanu o stat în stare de arest doi ani...

Valentin Eșanu: - Și Ghidirimschi Andrei acolo este...

Eduard Rudenco: - Și Ghidirimschi Andrei; toți ăștia pînă acum activează în sistemul de drept. După fuga lui Plahotniuc unii din ei au fost reținuți, suspectați într-o crimă care privește cauza „Metalferos". E destul de clară participarea lor sau implicarea lor în acest caz „Metalferos". Ei monitorizau această instituție, ei au fost responsabili pentru nimicirea, lichidarea concurenței. Toți cei care apăreau pe piața metalelor în Republica Moldova erau hărțuiți, pedepsiți, de acești indivizi, care până acuma lucrează.

Valentin Eșanu: - Doar o precizare dacă se poate... Vreau să atrag atenție opiniei publice că acest Marcel Caminschi, cum încă activează pînă acuma, el o fost decorat după fuga lui Plahotniuc cu ordin și diplomă de către ministrul de interne... Sunt stimulați, totodată, vreau să atrag atentia că persoanele date; o parte din ei figurează în mai multe dosare penale, inclusiv instalarea unor dispozitive; noi presupunem că-s bombe sub camioanele care transportau metal în portul Giurgiulești. Ceea ce am făcut noi - am depus plîngere, mult mai mult, pot să vă zic că de nenumărate ori sînt hărțuit de aceste persoane inclusiv Marcel Caminschi fiind angajat al ministerului de interne, unde el și acuma ne atacă cu plîngeri diferite la colegii lor la SPIA la MAI , pentru a ne intimida. Din cîte eu cunosc multe persoane care figurează ca martori, unde Marcel Caminschi figurează ca inculpat sau bănuit, se refuză de mărturiile date mai înainte. Această persoană folosind funcția lui de șef adjunct al INI face presiuni pe diferiți martori-cheie.

Eduard Rudenco: - Deci acești indivizi pînă acum continuă să comită infracțiuni... Deci ei, pînă acuma, pînă în prezent, continuă să facă aceea ce au făcut pe timpul lui Plahotniuc. ...acești indivizi ca Caminschi, ca procurorii Ceruța, ca Igor Popa..."

4. Astfel, din conținutul mesajelor enunțate, ca și din obiectivului urmărit de „autorii-protagoniști", se constată că pârâții Valentiv Eșanu și Eduard Rudenco premeditat și cu bună-știință au răspândit în public atât informații neveridice, cât și fapte, și relatări false însoțite de învinuirea ofițerilor MAI în săvârșirea unor infracțiuni, ceea ce, fiind fals și lipsit de substrat factologic suficient și demonstrează caracterul lor mincinos și defăimător - acțiuni ilegale și inadmisibile care, defăimând onoarea, demnitatea și reputația profesională a ofițerilor MAI vizați, în consecință au făcut ca, reclamanții Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi să fie condamnați moral atât de opinia publică, cât și de unii indivizi în particular, ceea ce, la rândul său și le-a provocat daune morale considerabile - motive care și îndreptățesc persoanele ale căror onoare, demnitate și reputație profesională a fost lezată prin răspândirea unor informații verbale și textuale, adică reclamanții Caminschi și Ghidirimschi, să-și apere drepturile lezate, solicitând în acest sens nu doar dezmințirea publică a informațiilor defăimătoare și exprimarea scuzelor de rigoare, dar și achitarea despăgubirilor într-un echivalent bănesc de 50.000 lei.

5. Reclamanții au remarcat faptul că, anterior depunerii prezentei acțiuni, în scopul medierii acestui litigiu și astfel diminuării valorii prejudiciilor deja cauzate, au solicitat pârâților a dezminți public informațiile defăimătoare răspândite, a exprima scuzele de rigoare și a compensa prejudiciul moral cauzat, solicitări care însă, după expirarea termenului acordat pentru examinarea cererii prealabile, așa și nu s-au soldat cu răspunsuri pozitive, ceea ce, demonstrând lipsa intenției reale a pârâților Eșanu și Rudenco de a soluționa litigiul apărut, constată și exercitarea de către pârâți a obligațiilor sale cu rea-credință, contrar legii și bunelor moravuri, ceea ce, în consecință, și duce la necesitatea apărării drepturilor și intereselor legitime ale reclamanților prin intermediul instanțelor judecătorești.

6. Reclamanții constată cu certitudine că, prin derogare de la prevederile imperative ale legii, pârâții Eșanu și Rudenco au răspândit public mesaje verbale care, având un caracter mincinos și fiind lipsite de substrat factologic suficient, au fost însoțite de învinuirea ofițerilor MAI în săvârșirea unor infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, ceea ce, prin sine nu doar a defăimat reclamanții, dar și le-a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională - fapt ilegal și inadmisibil care, și potrivit Legii 1264 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, este susceptibil răspunderii civile - motive pentru care reclamanții Caminschi și Ghidirimschi solicită apărarea și restabilirea drepturilor sale lezate, solicitând în acest sens obligarea pârâților vizați de a dezminți informațiile defăimătoare răspândite prin mass-media, de a-și exprima scuzele de rigoare, dar și a compensa reclamanților Caminschi și Ghidirimschi prejudiciul moral cauzat.

7. În scopul apărării și restabilirii drepturilor lezate, ca și în scopul dezmințirii informațiilor defăimătoare, răspândite prin mass-media, în conformitate cu prevederile articolelor 37, alin. 1, 3 (Utilizarea numelui); 43, alin. 1 (Drepturi ale personalității); (Atingeri aduse vieții private); 2025, alin. 1 (Modul de reparare a prejudiciului); (Reparația prejudiciului moral); (Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral) din Codul civil și articolului 29, alin. 1 (Compensarea prejudiciului moral) Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamanții Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi au solicitat

să oblige pârâții Valentin Eșanu și Rudenco Eduard a dezminți public prin intermediul agenției de presă „IPN” sau, după caz, printr-un comunicat expediat surselor de mass media și/sau rețelelor de socializare, inclusiv www.ipn.md, în termenul și modul prevăzute de Legea nr. 264 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, informațiile defăimătoare răspândite prin mesajele verbale în privința colaboratorilor MAI Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, redactate ulterior și textual, difuzate pe data de 28 iunie 2021 în cadrul conferinței de presă ale cet. Valentin Eșanu și cet. Eduard Rudenco, organizate de agenția de presă „IPN”, postate ulterior și pe pagina web www.ipn.md cu titlul „Imunitatea celor care trebuie să respecte legea ne ucide țara și cetățenii”; a obliga pârâții Valentin Eșanu și Rudenco Eduard să exprime reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi scuzele de rigoare, în modul și termenul prevăzute de Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare; a obliga pârâții Valentin Eșanu și Rudenco Eduard să compenseze reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi prejudiciile morale cauzate, încasând în acest sens de la pârâții Valentin Eșanu și Eduard Rudenco în beneficiul reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi o despăgubire într-un echivalent bănesc de 50 000 lei; încasarea de la pârâții Valentin Eșanu și Eduard Rudenco în beneficiul reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, a cheltuielilor de judecată, inclusiv de acordare a asistenței juridice.

8. La 6 aprilie 2022 avocatul Vitalie Caldîba a depus o cerere în interesele reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, cu privire la modificarea și concretizarea pretențiilor invocate în acțiunea inițială (f.d. 69).
9. În ședința de judecată, reprezentantul reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, avocatul Vitalie Caldîba, a susținut acțiunea integral şi a solicitat admiterea acesteia.
10. Reprezentantul pârâtului Valentin Eșanu, avocatul Angela Popil, atât în ședința de judecată, cât și prin explicațiile scrise anexate la materialele cauzei, a solicitat respingerea cererii depusă de Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi (f.d. 104-108).
11. Pârâtul Eduard Rudenco, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat.

Aprecierea instanței de judecată:

12. Conform articolului 20 din Constituția RM din 29 iulie 1994, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.
13. În corespundere cu articolul 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă , orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
14. Conform articolului 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Potrivit articolului 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces.
15. În conformitate cu articolul 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Alineatul (3) al articolului menționat, stabilește că, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.
16. În temeiul articolului 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Conform articolului 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
17. În conformitate cu articolul 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de aplanare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract. Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanţă de judecată. Prevederile articolului 16 alin. (1) din Codul civil,

statuează că apărarea dreptului civil se face prin: a) recunoaşterea dreptului; b) restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) recunoaşterea nulităţii actului juridic; d) declararea nulităţii actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligaţiei în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciilor; h) încasarea clauzei penale; i) repararea prejudiciului moral; j) desfiinţarea sau modificarea raportului juridic; k) neaplicarea de către instanţa de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; l) alte căi prevăzute de lege.

18. În ședința de judecată s-a constatat că la 28 iunie 2021, a avut loc o conferință de presă organizată de agenția de presă „IPN”, postate și pe pagina web www.ipn.md cu titlul „Imunitatea celor care trebuie să respecte legea ne ucide țara și cetățenii”, la care pârâții Valentin Eșanu și Eduard Rudenco, s-au referit la implicarea directă a reclamanților Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi, de rând cu alți angajați ai MAI, în falsificarea cauzelor penale în care pârâtul Valentin Eșanu a avut calitatea de inculpat și la eventualele conexiuni ale reclamanților cu activitatea lui Vladimir Plahotniuc și activitatea S.A. „Metalferos” (f.d. 5-6).

19. Conform stenogramei anexate la cererea de chemare în judecată, se atestă următorul conținut al conferinței „ Eduard Rudenco: - Un șir de ofițeri a MAI-ului au participat la falsificarea probelor pe această cauză penală, la fabricarea acestui dosar penal. Cel mai grav că ei și pînă acum lucrează, sunt bine-mersi, angajați în cîmpul muncii, descoperă crime; dacă se poate de numit asta descoperirea crimei și activează în interesul lor. ... Caminschi Marcel - este o persoană cheie.. hai să spunem așa în fabricarea dosarului lui Valentin Eșanu; Veaceslav Caza...

Valentin Eșanu: - Cara!...

Eduard Rudenco: - Veaceslav Cara, Lungu Andrei. Ăștia au participat la fabricarea acestei cauze penale pentru care Valentin Eșanu o stat în stare de arest doi ani...

Valentin Eșanu: - Și Ghidirimschi Andrei acolo este...

Eduard Rudenco: - Și Ghidirimschi Andrei; toți ăștia pînă acum activează în sistemul de drept. După fuga lui Plahotniuc unii din ei au fost reținuți, suspectați într-o crimă care privește cauza „Metalferos”. E destul de clară participarea lor sau implicarea lor în acest caz „Metalferos”. Ei monitorizau această instituție, ei au fost responsabili pentru nimicirea, lichidarea concurenței. Toți cei care apăreau pe piața metalelor în R. Moldova erau hărțuiți, pedepsiți, de acești indivizi, care până acuma lucrează.

Valentin Eșanu: - Doar o precizare dacă se poate... Vreau să atrag atenție opiniei publice că acest Marcel Caminschi cum încă activează pînă acuma, el o fost decorat după fuga lui Plahotniuc cu ordin și diplomă de către ministrul de interne... Sunt stimulați, totodată, vreau să atrag atentia că persoanele date; o parte din ei figurează în mai multe dosare penale, inclusiv instalarea unor dispozitive; noi presupunem că-s bombe sub camioanele care transportau metal în portul Giurgiulești. Ceea ce am făcut noi - am depus plîngere, mult mai mult pot să vă zic că de nenumărate ori sînt hărțuit de aceste persoane inclusiv Marcel Caminschi fiind angajat al ministerului de interne, unde el și acuma ne atacă cu plîngeri diferite la colegii lor la SPIA la MAI , pentru a ne intimida. Din cîte eu cunosc multe persoane care figurează ca martori, unde Marcel Caminschi figurează ca inculpat sau bănuit, se refuză de mărturiile date mai înainte. Această persoană folosind funcția lui de șef adjunct al INI face presiuni pe diferiți martori-cheie.

Eduard Rudenco: - Deci acești indivizi pînă acum continuă să comită infracțiuni... Deci ei, pînă acuma, pînă în prezent, continuă să facă aceea ce au făcut pe timpul lui Plahotniuc. ...acești indivizi ca Caminschi, ca procurorii Ceruța, ca Igor Popa...”

20. La 16 iulie 2021, reclamanții Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi , au expediat în adresa pârâților Valentin Eșanu și Eduard Rudenco, o cererea prealabilă, privind obligarea

dezmințirii publice a informațiilor defăimătoare, exprimarea scuzelor de rigoare și compensarea prejudiciului moral cauzat, în sumă de 100 000 lei pentru fiecare, care a fost lăsată fără răspuns (f.d. 7-15).

21. Instanța de judecată atestă, că pârâții nu au executat pretențiile din cererea prealabilă. Astfel, la 20 august 2021, Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi au depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Valentin Eșanu și Eduard Rudenco privind obligarea dezmințirii informației, exprimarea scuzelor, încasarea prejudiciului moral.

22. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța reține că, conform articolului 1 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum şi un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie ale persoanei. Potrivit articolului 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, prin defăimare se înțelege răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputația profesională a persoanei; răspândire a informației - proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); informație - orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine.

23. În corespundere cu articolul 3 alin. (1), (2) și (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

24. Conform articolului 24 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informația îl vizează şi este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența şi cuantumul prejudiciului cauzat. Pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

25. Instanța reține faptul că persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că, informația este falsă. Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persona care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale, sarcina probațiunii fiind pusă pe seama reclamantului care trebuie să dovedească că pârâtul a răspândit informația, îl vizează, este falsă și defăimătoare.

26. Astfel, se atestă că din conținutul întregului text la care fac referire reclamanții, pârâții au declarat că, Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi de rând cu alți angajați ai MAI, în falsificarea cauzelor în care pârâtul Valentin Eșanu a avut calitatea de inculpat și la eventualele

conexiuni ale reclamanților cu activitatea lui Vladimir Plahotniuc și activitatea S.A. „Metalferos”.
27. Corespunzător, se reține că în cadrul conferinței de presă, pârâții și-au exprimat punctul de vedere asupra unui subiect ce îl vizează personal pe Valentin Eșanu și anume instrumentarea unor cauze penale fictive în cadrul cărora ultimul a avut calitate de inculpat și care ulterior au fost încetate prin renunțarea la învinuire.
28. Mai mult ca atât, din explicațiile scrise ale avocatului Angela Popil, se reține că, caracterul politic și fraudulos al instrumentării cauzelor penale intentate față de pârâtul Valentin Eșanu, a fost recunoscut expres de Procuratura Generală prin publicarea comunicatelor de rigoare.
29. Instanța de judecată atestă cert lipsa temeiurilor de a obliga pârâții la dezmințirea informației ce se conține în articolul vizat, deoarece acestea constituie judecăți de valoare, având un alt sens și conotație, decât cea pretinsă de reclamanți. Respectiv, în situația în care s-a constatat existența unor judecăți de valoare, noțiunile utilizate de autor și contestate de persoane vizată nefiind folosite sub aspectul sau în conotația Legii penale și, deoarece veridicitatea acestora este imposibil de dovedit, fiind o apreciere pur subiectivă a autorului, acestea nu aduc atingere și nu lezează nici într-un mod onoarea sau demnitatea persoanei respective, vizate în articol.
30. Instanța relevă că, reclamanții au identificat corect emițătorul opiniei, acesta fiind pârâții, care nici nu au negat momentul respectiv. Totodată, din articol rezultă cert că opiniile îi vizează pe reclamanți, moment care la fel a fost confirmat și de pârât. La fel, se atestă că fapta a avut loc, moment demonstrat de reclamanți și care a fost confirmat de pârât, ultimul confirmând publicarea articolului la care se face referire în acțiune. Cu toate acestea instanța reiterează și relevă netemeinicia pretențiilor din cererea de chemare în judecată, urmare a cărui fapt consideră necesar a respinge acțiunea ca fiind una neprobată.
31. În acest sens, în partea ce se referă la necesitatea reclamanților de a proba că situația nu este o judecată de valoare sau că aceasta nu se bazează pe un substrat factologic suficient, instanța consideră ca fiind insuficientă starea de fapt și circumstanțele prezentate în acțiune, acestea nefiind demonstrate. Or, la examinarea unor litigii ce țin de lezarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale prin răspândirea judecăților de valoare, instanța urmează să țină cont și de tonul echilibrat al informației difuzate, limbajul moderat utilizat, de convingerea că informația a fost difuzată cu bună-credință.
32. Totodată, instanța remarcă și dispozițiile Constituției Republicii Moldova, care prin articolul 32 alin. (1) garantează oricărui cetățean libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.
33. În aceeași ordine de idei, urmează a explica că, libertatea de opinie este o condiție prealabilă pentru exercitarea altor libertăți garantate de articolul 10 CEDO, bucurându-se de o protecție aproape absolută, în sensul că exclude aplicarea restricțiilor posibile enunțate în paragraful doi al acestui articol. Nimeni nu poate fi chemat în judecată conform legilor cu privire la defăimare pentru exprimarea unei opinii. Trebuie făcută o distincție clară între fapte şi judecăţi de valoare. Existenţa faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. În ceea ce privește judecățile de valoare, cerința de a le dovedi adevărul este imposibil de îndeplinit și constituie o încălcare a libertății de exprimare. Acolo unde o judecată de valoare se bazează pe fapte, ea nu trebuie considerată defăimătoare atât timp cât faptele sunt rezonabil de exacte şi comunicate cu bună credință și cât judecata de valoare nu are intenția de a conduce la o concluzie falsă, chiar dacă aceasta este posibilă. Astfel, icererea

reclamanților în esență, reflectă doar indignarea acestora față de opinia expusă, fără a demonstra netemeinicia faptelor a căror dezmințire se solicită.

34. În ascensiunea Legii cu privire la libertatea de exprimare, răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor acesteia se poate exercita prin: rectificarea sau dezmințirea informației; replică și repararea prejudiciului. În acest sens, instanța relevă că în admiterea ipotetică, că judecata de valoare a pârâților este fără substrat factologic suficient, solicitarea reclamanților privind dezmințirea informației oricum urmează a fi respinsă, deoarece dezmințirea este o modalitate de reparare a dreptului încălcat în cazul relatărilor false şi defăimătoare, pe când în cazul judecăților de valoare fără substrat factologic, persoanei a cărei onoare, demnitate sau reputație a fost lezată i se oferă posibilitatea de a oferi replica.

35. În corespundere cu articolul 27 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană ale cărei drepturi sau interese au fost lezate prin răspândirea unor judecăţi de valoare fără substrat factologic suficient are dreptul la replică. Or, în jurisprudenţa CtEDO „judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient" mai sânt numite „opinii excesive". Judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare etc. Acestea nu pot fi dezminţite prin hotărârea judecăţii. Ele pot fi dezbătute prin polemică, adică răspuns (replică, comentariu).

36. Corespunzător, instanța de judecată atestă că, reclamanții au avut dreptul la replică, dar nu au făcut uz de acest drept.

37. Astfel, instanța conchide că reclamanții nu au demonstrat temeinicia acțiunii formulate, survenirea prejudiciilor morale și vinovăția pârâților de fapta pretins a fi existată, ca urmare cerințele reclamanților privind obligarea dezmințirii informației și exprimarea scuzelor, sunt neîntemeiate și pasibile a fi respinse.

38. Respingerea acțiunii în partea pretenției de bază atrage în mod cert și respingerea solicitării cu privire la repararea prejudiciului moral, or, aceasta este obligație accesorie și poate fi valorificată și încasată doar odată cu pretenția de bază.

39. Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile articolelor 118, 121 și 122 din Codul de procedură civilă, instanța reiterează că, cererea de chemare în judecată înaintată de Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi împotriva lui Valentin Eșanu și Eduard Rudenco privind obligarea dezmințirii informației, exprimarea scuzelor, încasarea prejudiciului moral, este neîntemeiată și pasibilă respingerii.

În conformitate cu art. art. 238-241CPC, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Caminschi și Andrei Ghidirimschi împotriva lui Valentin Eșanu și Eduard Rudenco privind obligarea dezmințirii informației, exprimarea scuzelor, încasarea prejudiciului moral.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, prin intermediul instanței emitente.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Ecaterina Silivestru